

Wspomnienie o śp. prof. dr hab. Jarosławie Piaseckim

Śp. prof. dr hab. Jarosław Piasecki przez całe swoje życie zawodowe związany był z Wydziałem Fizyki UW. Tu w roku 1964 ukończył studia i rozpoczął pracę jako asystent w Katedrze Metod Matematycznych Fizyki. Cztery lata później uzyskał stopień doktora na podstawie pracy doktorskiej napisanej pod kierunkiem Prof. dr hab. Iwo Białynickiego-Biruli i został zatrudniony w Instytucie Fizyki Teoretycznej. Przełomowym wydarzeniem w Jego karierze naukowej był dwuletni staż (1969-71) w zakładzie Prof. I. Prigogine'a na Uniwersytecie Brukselskim. Tam nawiązał owocną współpracę naukową z Prof. P. Résibois, wybitnym przedstawicielem szkoły brukselskiej, specjalistą w zakresie teorii kinetycznej.

Teorii współczynników transportu w gazie van der Waalsa poświęcona była jego rozprawa habilitacyjna, którą obronił roku 1973. W roku tym został zatrudniony na stanowisku docenta w Instytucie Fizyki Teoretycznej. Jako docent kontynuował intensywną działalność naukową i dydaktyczną służącą zbudowaniu od podstaw silnego ośrodka fizyki statystycznej w Warszawie. Poza licznymi wykładami, w tym monograficznymi z zakresu teorii kinetycznej, procesów stochastycznych, procesów nierównowagowych, prowadził też cieszące się dużym zainteresowaniem seminarium z fizyki statystycznej. Były na nim dyskutowane między innymi teorie zjawisk krytycznych oraz nowatorskie jak na owe czasy metody renormalizacji w fizyce statystycznej.

Zainteresowania naukowe prof. Jarosława Piaseckiego obejmowały dwa główne kierunki: teorię kinetyczną oraz teorię przemian fazowych i zjawisk krytycznych. Nie sposób wymienić wszystkich zagadnień ze względu na ich rozmaitość. Pierwszy zakres badań to między innymi teoria kinetyczna, w tym równanie Enskog, wprowadzenie realistycznych oddziaływań do analizy opartej na równaniu Boltzmanna, dowód lokalnego twierdzenia H, opis dynamiki cząstek naładowanych w ośrodkach rozpraszających, także w obecności zewnętrznego pola elektrycznego. Drugi zakres badań obejmuje między innymi przemiany fazowe zwilżania, kondensację Bosego-Einsteina w gazie van der Waalsa, siły Casimira generowane fluktuacjami w kondensacie Bosego-Einsteina czy pozostające na styku obu tematyk krytyczne własności współczynników transportu.

Powyższe zagadnienia skupiły wokół Prof. Piaseckiego wielu studentów i młodych naukowców, a współpraca naukowa z Nim zaowocowała licznymi doktoratami i ugruntowała na naszym wydziale wprowadzaną tematykę badań.

Wyniki tych badań uzyskały uznanie na świecie i zaowocowały szeroką współpracą międzynarodową, między innymi z Instytutem Saclay, Uniwersytetem w Brukseli, Uniwersytetem Piotra i Marii Curie w Paryżu, EPF w Lozannie i Uniwersytetem w Trondheim.

W roku 1983 Prof. Jarosław Piasecki uzyskał tytuł profesora nadzwyczajnego a w 1991 profesora zwyczajnego. Wraz z działalnością naukową służył On uniwersytetowi i społeczności fizyków sprawując różne funkcje, między innymi prodziekana Wydziału Fizyki UW, zastępcy dyrektora IFT, kierownika Zakładu Teorii Pola i Fizyki Statystycznej w IFT. Prof. J. Piasecki był także jednym z inicjatorów i współorganizatorów kolejnych edycji Warszawskiej Szkoły Fizyki Statystycznej. Jego szerokie kontakty naukowe pomogły zbudować trwałą pozycję tej szkoły w skali międzynarodowej.

Za swoje osiągnięcia Profesor Jarosław Piasecki został w roku 2011 uhonorowany Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski.

Śp. prof. Jarosław Piasecki pozostawił liczne grono wdzięcznych uczniów i współpracowników. Ich aktualne badania naukowe są często kontynuacją tematyki zaproponowanej przez ich Mistrza.

Bogdan Cichocki

Marek Napiórkowski